

דברות קודש

מאת
נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת נח

נאמטא

כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה

או לעילוי נשמת

ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:

א.ש. אשדוד

0527627127

פרשת בראשית תשפ"ב

שולחן הטהוד ליל שבת קודש

שפעם באו אצלו שני בחורים וביקשו להתקבל לשיבתו הרמה. בין לבין הבחין החתם סופר איך ששני הבחורים הולכים ונקרא בדרכם סכך שהיה מוטל על הארץ, בחור אחד הלך מסביב לסכך ואילו הבחור השני דרך על הסכך. משראה החתם סופר כך קיבל לשיבתו את הבחור שלא דרך על הסכך, ואמר שבחור שאין לו רגש למצות אין לו מקום בשיבתו.

מנהגו של החתם סופר היה לומר בליל שב"ק הזמר 'או ביום השביעי', ואילו מנהגו הוא לומר ביום, אבל לכבוד ההילולא נומר הקטע של 'ותמיד נספר'. ופתח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בניגון הידוע של 'ותמיד נספר תהילתך'.

היום (כ"ה בתשרי) היה היום"ד של הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע, ואמנם שכעת הוא כבר כ"ו תשרי מוצאי היום"ד, אך בקדשים לילה הולך אחר היום (זבחים פ"ה מ"ג) וממילא צריך לדבר מהרה"ק מבארדיטשוב. אצל חסידים אמרו שעצם להזכיר השם בארדיטשוב כבר מסוגל לעורר רחמים וכל מיני השפעות טובות.

ב"ק אאזמו"ר זי"ע בימי צעירותו שהה בארה"ק ונכנס אל הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע והזכיר את שמו לפניו 'לוי יצחק בן שרה סאשא', בשמוע הרה"ק מבעלזא את השם קם ממקומו ואמר בהתלהבות גדולה, 'אה א היימישע נאמען, א היימישע נאמען, וביקש מזקיני זי"ע לחזור שוב ג"פ על שמו.

היום גם היה היא"צ של מו"ר הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, ואספר מעשה שהיה לי עמו שבשעת

היום גם היה היום"ד של הגה"ק בעל החתם סופר זי"ע. שמעתי

מעשה לא ייחסתי לזה כ"כ חשיבות
אך כעבור ימים ושנים נוכחתי לראות
את גדלותו הנפלאה שהיה לו בענייני
בין אדם לחבירו.

כשהגעתי לארץ ישראל בימי בחרותי
ונכנסתי ללמוד בישיבת
משעבין ביום מן הימים ניוגשתי אצל
רבי אברהם גניחובסקי הרציתי לפניו
שאלה, כאשר שמע את השאלה אמר
כי על כזה שאלה נפלאה צריך הוא
להתיישב בדעתו. למחרת בבוקר פנה
אלי והראה לי שהפני יהושע שואל
את השאלה, כמובן ששמחתי מאוד
שכוונתי לדעתו הקדושה, אך בד בבד
גם התחלתי להעריך אותו ואמרתי
בליבי כי הנה זה ר"מ כהלכה שדואג
ומתמסר לתלמידיו, שבוודאי חיפש כל

הלילה תשובה לשאלתי עד שמצא
את השאלה בפני יהושע.

בעבר תקופה הכנתי שרבי אברהם
געניחובסקי לא היה צריך
לחפש עבורי מקור לשאלה, הוא ברוב
גאונותו היה בקי בכל הש"ס ומפרשיו
והיו שגורים על לשונו, אך רצה ליתן
לי הרגשה שהוא חושב עלי לפיכך
לא השיב לי מיד תירוץ לשאלה אלא
חיכה ליום המחרת כדי ליתן לי את
ההרגשה הנפלאה שהרגשתי אז,
שהר"מ בישיבה חשב עלי כל הלילה
ועמל כדי לחפש תשובה לשאלתי, כי
יותר ממה שהיה גאון בתורה היה גם
גאון במידות טובות וברגישותו לזולת.
זכותם יגן עלינו.

תורה

צדק ושלום נפגשו. חסד אומר יברא,
שהוא גומל חסדים. ואמת אומר אל
יברא, שכולו שקרים. צדק אומר יברא,
שהוא עושה צדקות. שלום אומר אל
יברא, דכוליה קטמה. מה עשה הקדוש
ברוך הוא נטל אמת והשליכו לארץ,
הדא הוא דכתיב (דניאל ח יב) ותשלך

איתא במדרש (בראשית רבה ח ה) אמר
רבי סימון, בשעה שבא הקדוש
ברוך הוא לבראת את אדם הראשון
נעשו מלאכי השרת כתים כתים
וחבורות חבורות, מהם אומרים אל
יברא ומהם אומרים יברא, הדא הוא
דכתיב (תהלים פה יא) חסד ואמת נפגשו

הענין שמידת האמת אמרה אל יברא, מובן מעצמו. שהלא העולם הזה הוא עולם השקר, וא"כ שפיר אמרה מידת האמת שאל יברא, כי האמת אינה יכולה לסבול השקר.

והנה בחג הסוכות העעל"ט נועדתי עם הגה"צ רבי שלמה רוקח שליט"א אבד"ק סקאהל (הכרתי עוד את אביו שהיה גר בשכנות לכ"ק אאמור"ר זי"ע הכ"מ, ושם היה בית מדרשו, באמצע השבוע היה מתפלל אצל כ"ק אבי ז"ל תפילת מנחה מעריב), ואמרי לי דבר נחמד שבפסוק הראשון של בראשית יש את כל הנקודות חוץ מנקודת שור"ק, וזה מפני שבשור"ק מצוי האותיות של שקר. כן ידוע, שהסופי תיבות של בראשית ברא' אלוקים הוא אמ"ת.

בספה"ק בני יששכר (מאמרי הודש כסלו טבת ד' ג) כתב, שבראשית הוא נמי אחד מעשרה מאמרות שבהם נברא העולם, והנה לא נכתב ויאמר במאמר הראשון, כי הוא במחשבה שאינו מתלבש עדיין באותיות. והבני יששכר ממעים את דבריו, על פי דברי מרן הרב הקדוש מוריני הרב דוב בער [ממעזריטש] זי"ע, שכתב (אור תורה, בראשית) דמשום הכי לא נכתב ויאמר במאמר הראשון, כי כל אמירה היא

אמת ארצה. אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, ריבון העולמים מה אתה מבזה תכסים אלטיכסיה שלך, תעלה אמת מן הארץ, הדא הוא דכתיב (תהלים פה יב) אמת מארץ תצמח.

בביאור דברי המדרש כתב בספה"ק קדושת לוי וזל"ק: הכלל כי האדם שהוא שקרן אינו יכול לעסוק אפילו בזה העולם בעסקי העולם הזה, כי מי שהוא שקרן אינם רוצים לעשות עמו אפילו משא ומתן ולדבר עמו, ובאמת בשאר מצות אפילו כשארם אינו מקיים חס וחלילה אף על פי כן יכול לעסוק בעסקי זה העולם. ובאמת למה כן, שבלא אמת אינו יכול לעסוק אפילו בעסק העולם הזה ולא כן בשאר מצות. הכלל, כי האמת הוא מדריגה גדולה ואינו בא בנקל ואם היה באפשרי לעולם להתקיים בלא האמת לא היה האדם מעורר עצמו לבא אל האמת, ולא היה עושה שום דבר לבא אל מדריגת האמת, ולזה עשה השם יתברך שבלא אמת לא יכול להתקיים אפילו בעסקי העולם הזה, בכדי שעל ידי זה יעורר עצמו לבא אל האמת בעבודות הכורא יתברך, וזהו השליך אמת ארצה, שגם בארציות לא יתקיים בלא אמת, עכל"ק.

הוא תורת אמת. וסמך לזה מצינו בדברי רש"י בפרשתנו (א לא) על הפסוק יום השישי, שהוסיף ה' בששי בנמר מעשה בראשית, לומר שהתנה עמהם, על מנת שיקבלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה. דבר אחר, יום השישי - כולם תלויים ועומדים עד יום השישי, הוא ששי בסיון שביום ו' בסיון שקבלו ישראל התורה נתחזקו כל יצירת בראשית, ונחשב כאילו נברא העולם עתה וזהו יום השישי בה"א, שאותו יום ו' בסיון המוכן למתן תורה. הרי שבריאת העולם תלויה בקבלת התורה.

ובעת לפי דברינו אנו יש להעמיס זה בכוננת הכתוב המובא בדברי רש"י בתחילת פרשתנו, כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים (תהלים קיא ו). 'כח' מרמז על הכ"ח אותיות שהם כח מעשיו, הכח של הבריאה הם באותיות התורה שע"י האותיות נבראו כדאמרן. וכוננת הכתוב שע"י הכ"ח אותיות זכו כלל ישראל ל'נחלת גוים', והכוננה על התורה הקדושה שנקרא נחלת גוים, על שם מה שכתוב בה ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן וגו' (דברים לג ב), בפסוק זה נקשר 'כח מעשיו' דהיינו בריאת העולם עם 'נחלת גוים', דהיינו התורה הקדושה כדאמרן,

באותיות, והנה קודם אמירה צריכים להיות אותיות במציאות, ועדיין לא היו האותיות במציאות, והאותיות נבראו במאמר הראשון, וזהו שנאמר (בראשית א א) בראשית ברא אלוקים א"ת, היינו האותיות, על כן לא נכתב ויאמר במאמר הראשון כי לא היו אותיות, עכתו"ד.

העולם הזה הוא עולם השקר, אך כל זכות קיומו הוא על ידי מידת האמת, שהרי העולם הזה נברא ע"י אותיות התורה, והתורה היא הרי תורת אמת.

בדעת זקנים מבעלי התוס' כתבו שתיבת בראשית יש לה שש אותיות כנגד ששת ימי המעשה, ובפסוק בראשית יש שבע תיבות, כנגד שבע ימי השבוע, ובפסוק בראשית יש כ"ח אותיות כנגד כ"ח ימי החודש.

ונתתי אל ליבי כי גם בפסוק ראשון שבפרשת עשרת הדברות (לפני אנכי ה') כתיב, וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר (שמות ב, א), ויש בו ז' תיבות וכ"ח אותיות.

ואולי יש בזה לרמוז שקיום הא תלוי בהא, שקיום העולם הזה, הוא שנברא ע"י אותיות התורה, והתורה

והנה כשעורך השמן בחינת השקר ממילא פרחו האותיות מהלוחות, דהלא קיום העולם השקר הוא רק ע"י אותיות התורה וע"י שהם נקשרים לתורת אמת כדאמרן, ועל ידי שבירת הלוחות, דהיינו שפרחו האותיות כנ"ל, לעיני כל ישראל, ש'ישראל' ראשי תיבות יש ש'ישם ר'בוא א'ותיות ל'תורה, אמר לו הקב"ה 'ישר כוחך', שעל ידך היה אישור של ענין הכ"ח אותיות של פסוק בראשית, שמראה על קיום העולם ע"י אותיות התורה, על ידי החיבור לתורת אמת.

בשעת הקריאה כשעליתי לחתן בראשית ביו"ט שמחת תורה הרהרתי בליבי מה הטעם שקורים את סדר בריאת העולם מיום הראשון עד שבת קודש לעלייה של החתן בראשית, דאם נאמר שהטעם הוא כדי להתחיל מחדש כמו שנוהגים בכל דבר שמשויימים שמיד מתחילים היה די לקרוא רק הפסוקים של בריאת יום ראשון כמו שקורים בשני וחמישי, מה הענין שקבעו לקרוא עד סוף בריאת העולם.

ועלה בליבי ביאור בזה דהקריאה של מעשה בראשית מסתיים ב'אשר

ובשתיים יש הענין של 'כח' הנרמו בכ"ח אותיות הנכתב בהם כנ"ל.

ובזה יש לקשר סוף התורה לתחילתה, שבסוף התורה כתיב (שם לד יב) ולכל הירד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל. וכתב רש"י (שם) לעיני כל ישראל - שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם, שנאמר (שם ט ז) ואשברם לעיניכם, והסכימה דעת הקב"ה לדעתו, שנאמר (שמות לד א) אשר שברת, יישר כחך ששברת.

דהנה בספרים הק' כתבו, שענין שבירת הלוחות היה, שהאותיות שבלוחות פרחו מהלוחות אחרי חטא העגל. ויש לומר דכל חטא העגל נעשה ע"י שקר, כמו שכתב רש"י על הפסוק (שם לב א) וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר. כשעלה משה להר אמר להם לסוף ארבעים יום אני בא בתוך ו' שעות, כסבורים הם שאותו יום שעלה מן המנין הוא, והוא אמר להם שלימים, ארבעים יום ולילו עמו, ויום עלייתו אין לילו עמו, שהרי בז' בסיון עלה, נמצא יום ארבעים בשבעה עשר בתמוז, כמ"ז בא השמן וערכב את העולם, והראה דמות חשך ואפלה וערכוביא, לומר ודאי מת משה, לכך בא ערכוביא לעולם, אמר להם מת משה שכבר באו שש שעות ולא בא.

הדין, שהרי ידוע דאזותיות כסדרן מרמז על מדת הרחמים (ראה זוה"ק פר' בשלה דף נ:).

וכבר אמרנו שענין שבירת הלוחות נתהווה על ידי בחינה של שקר שעורר השטן, והוא קשור לאמת שאין קיום לשקר, ולכן אנו מקשרים סוף התורה לתחילת התורה שהוא סופי תיבות אמת, וקורים עד ברא אלוקים לעשות לרמוז על שתי הבחינות של אמת, ה'אמת' של דין בתחילה וה'אמת' של רחמים בסוף.

בתפילות בימים נוראים ובימים טובים בחודש זה אמרנו כמה נוסחאות בברכה האמצעית של שמונה עשרה, בראש השנה אומרים מלוך על כל העולם, ביום הקדוש מחול לעונותנו, בימים טובים והשיאנו ה' אלוקינו את ברכת מועדיך, והצד השווה שבכולם שאומרים בהם וטהר לבנו לעבדך ב'אמת', ורואים מזה כמה חשוב הוא להיות עבד ה' באמת.

יעזור השי"ת שנוכח להיות עובדי ה' באמת ולשנה טובה ומתוקה עדי נוכח לביאת גוא"צ בב"א.

ברא אלוקים לעשות' (בראשית ב ג), וידוע דסופי תיבות של ברא אלוקים לעשות' הוא אותיות 'אמת', וכבר אמרנו שסופי תיבות של בראשית ברא אלוקים הוא גם אותיות 'אמת', והחילוק ביניהם, שסופי תיבות של בראשית ברא אלוקים הוא אותיות אמת שלא כסדרן, וסופי תיבות של ברא אלוקים לעשות' הוא אותיות 'אמת' כסדרן.

וידועים הם דברי רש"י על הפסוק בראשית ברא אלוקים, שהשתמשו בלשון אלוקים ולא אמר ברא ה'. שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במידת הדין, ראה שאין העולם מתקיים, הקדים מידת רחמים ושיתפה למידת הדין. היינו דכתיב (להלן ב ד) ביום עשות ה' אלוקים ארץ ושמים.

הסופי תיבות אמת שהוא לא כסדרן בפסוק בראשית מרמז על מה שבתחילה עלה במחשבה לבראותו במידת הדין, שהרי האזותיות שלא כסדרן מרמז על דין, והאזותיות אמת בסופי תיבות ברא אלוקים לעשות שהם אותיות 'אמת' כסדרן, מרמז לראה שאין העולם מתקיים, ולכן הקדים מידת רחמים ושיתפה למידת

קידושא רבא בצפרא דשבתא

אִיתָא באבות (ג כב) כל שחכמתו מרובה ממעשיו, למה הוא דומה, לאילן שענפיו מרובין ושרשיו מועטין, והרוח באה ועוקרתו והופכתו על פניו, אבל כל שמעשיו מרובין מחכמתו, למה הוא דומה, לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרובין, שאפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזין אותו ממקומו.

המעשים נמשלו לשרשי אילן, כי על ידם נשרש האדם כמעשים טובים, השכר שאנו מקבלים בעולם הבא הוא על המעשים ולא על החכמה, אדם שאגר במשך ימי חייו הרבה חכמה, ונשאר בלי מעש אין לו שכר. תכלית האדם הוא ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים. האדם שנשאר רק עם הלימוד אך בלי מעשים אינו מקבל שכר.

החיה היא בבחינת חכמתו מרובה ממעשיו, יש לה חכמה בלי מעש, אצל הנחש העיקר היה החכמה, כששמע שע"י אכילה מעץ הדעת יכולים להגיע לבחינה יתירה של דעת, מיד רצה לאכול מפריו, הנחש שהוא בבחינת חכמתו מרובה ממעשיו נמשל לאילן שענפיו מרובים משרשיו, אצל

והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה ה' אלוקים (בראשית ג א). וברש"י, ערום מכל - לפי ערמתו וגדולתו היתה מפלתו, ערום מכל ארור מכל (ב"ר יש א).

ראיתי מוכא בחומש שימה בפיהם בשם המלבי"ם שהחיות יש להם חכמה יותר מן בהמות, וכגון השועל שהוא חכם ועוד מיני חיות. והנחש חכם אפילו יותר מהם. כן יש חיות שעומדות על שתי רגלים כדרך בני אדם, כגון מין חיה הנקרא קוף. גם הדוב יכול לעמוד על שתי רגליו. לעומת הבהמות שהולכות תמיד על ארבע.

מעלתם של החיות על הבהמות הוא רק בענין החכמה, אבל בענין המעשה הבהמות הם במעלה יתירה מהחיות. הבהמות משמשות את האדם, הפרה עם חלבה, הצאן עם גזתה, הסוס לרכיבה והחמור למושא (עיין אבן עזרא שם א כד). משא"כ בחיות יש רק את הכלב שמשמש כשומר על האדם. ובאמת יש מחלוקת אם כלב נחשב בהמה או חיה (עיין משניות כלאים ח ו). החיות נקראים חיה רעה בגלל טבעם הפראי.

שאי אפשר לדעת הכל, שכמה שאנו יודעים אנו יודעים שיש הרבה יותר שאנו לא יודעים. וזהו חלק המעשה של עץ הדעת. לעומת זאת ההסתכלות של הנחש היה בעיקר על החכמה והדעת, ורצה לאכול מעץ הדעת כדי להגיע לבחינה יותר גדול בדיעה.

יעזור השי"ת שנוכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, שנוכה לשנה טובה ומבורכת עדי נוכה לביאת גוא"צ בב"א.

הנחש העיקר היה הענפים דהיינו הפירות, וכמו שאמרנו שזה מרמז על ענין הדעת. לעומת זאת מי שמעשיו מרובים מחכמתו, מבין שהעיקר הם השרשים, דהיינו המעשים.

והנה עניין המעשה של עץ הדעת הוא המצוה ששייך בה, דהיינו הציווי לא לאכול ממנה. ואולי יש לומר שהעניין שציוה הקב"ה את אדם הראשון שלא לאכול מעץ הדעת, הוא מפני שתכלית הידיעה שלא נדע, שנבין

דעו דדעוין

צום יום הקדוש, לולב, סוכה וכו', ולכאורה חודש מרחשוון צריך להיות לפחות באותו דרגת קדושה אם לא למעלה מזה.

ב' בפרשתן כתוב (בראשית ה א ג-ה), זה ספר תולדת אדם וגו' ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת. ויהיו ימי אדם אחרי הולידו את שת שמנה מאת שנה ויולד בנים ובנות. ויהיו כל ימי אדם אשר חי תשע מאות שנה ושלושים שנה וימת. ויחי שת חמש

נמצאים אנו הלום בשבת הראשונה שאחר הימים טובים שעברו עלינו לטובה מתוך התעלות והתרוממות גדולה, כאשר ב"ה זכינו לקיים את המצות התלויות בכל החודש הנשגב הזה הוא חודש תשרי.

והנה כ"ק אאמו"ר זי"ע הכ"מ כשהיה כאן בבית מדרשינו שאל אז ב' שאלות. א' בידוע שמצוה גוררת מצוה (אבות ד ב), וכן שמעלין בקודש ואין מורדין (יומא יב:), והנה חודש תשרי מלא במצוות כרימון, תקיעות שופר,

קדוש ובררנה גבוהה בפעם אחת, שע"י כך ניטל ממנו האור, אלא ילך בהדרגה מעט מעט, ובכך יתקיים האור הרוחני שבנו.

ובידוע מצדיקים שבזמני הראשית, ראשית השנה וימי בחרות, יש סייעתא דשמיא מיוחדת להשיג ולעלות מדריגות רבות בעבודת ה' בבת אחת, מה שאינו כן בשאר זמנים שהוא בהדרגה מעט מעט, אך על מנת לשמר ולקיים את המדריגות, יש צורך לאחר מכן לעבוד שנית על אותם הדברים בהדרגה מעט מעט, ואם לא כן לא יהיה קיום להשגת המדריגות הגבוהות שבזמני הראשית.

ענין זה מבואר בספה"ק מאור עינים (תרימה) שיש באדם בחינה של עיבור ראשון ועיבור שני, גדלות ראשון וגדלות שני, והעיבור הראשון הוא במעי אמו, וגם שם יש עמו אלקות כמאמר חז"ל (גדה ל:): עובר במעי אמו נר דלוק לו על ראשו, וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו, ומלמדין אותו כל התורה כולה, משיצא לאויר העולם אע"פ שקורא ושונה מ"מ הוא בבחינת קמץ עד היותו בן י"ג שנים שנכנס לכלל שנים דגדלות, וזה נקרא גדלות ראשון.

שנים ומאת שנה ויולד את אנוש. ויחי שת אחרי הולידו את אנוש שבע שנים וששנה מאות שנה ויולד בנים ובנות. ויהיו כל ימי שת שתים עשרה שנה ותשע מאות שנה וימת. וצריך להבין אמאי חילקה התורה בין השנים הראשונות לפני הלידה לבין השנים שאחרי הלידה, ואמאי לא היה מספיק שתכתוב התורה כל מספר שנותיו בבת אחת, ויש להקשות כן בכל הני הכתובים בפרשה בזה האופן.

ובהמשך הפסוקים כתוב, ויחי חנוך חמש וששים שנה ויולד את מתושלח, ויתהלך חנוך את האלוקים אחרי הולידו את מתושלח שלש מאות שנה ויולד בנים ובנות (שם כא-כב). וגם כאן צריך להבין ביותר אמאי כתבה התורה על חנוך שהתהלך את האלוקים רק אחרי שילד את מתושלח ולא כשכתבה התורה מספר שנותיו לפני לידת מתושלח.

ואמר כ"ק אבי ז"ל ליישב קושיות אלו על פי דברי החתם סופר זי"ע בשם אא"ז בעל ההפלאה זי"ע (תהלים שערי חיים א), שכתב על מה שאמרו חז"ל (שבת קיג:): פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם, שלא יחפוץ אדם להיות

שלפני ההולדה לימים שלאחריה, שהם בבחינה אחרת של עבודה, שהימים שלפני ההולדה הם בבחינה כעין ימי הבחירות, ולאחר ההולדה יש צורך להיטיב לאחרים ולסגל דרך עבודה גם לבנים, וזה אפשר רק בהדרגה מעט מעט, באופן הנוך לנער על פי דרכו, וע"י כך יש גם קיום לעבודת הימים שלפני ההולדה וכאמור לעיל.

בן מבואר לפי זה הדרך מה דכתבה התורה שחנוך התהלך את האלקים רק אחרי הולידו את מתושלח, שעד הולידו את מתושלח האומנם שהיה עובד ה' אך התעלה והשיג מדרגות רבות בפעם אחת ולא היה בידו לשמרם ולקיימם, אך אחרי הולידו את מתושלח כשהיה נצרך להשפיע וללמד לאחרים דרך העבודה, הבין כי יש להתהלך במתינות ובהדרגה מעט מעט, ורק כך עלתה בידו ונקיימה הליכתו אחרי האלקים כמו שנכתב בתורתנו הקדושה.

וזוהי גם כן עבודת חודש מרחשוון, שבתשרי, ראשית השנה, מאחר וציוה אותנו הבורא יתברך בתורתו בכל המצוות של חודש תשרי ממילא אפשר להשיג ולהתעלות לדרגת קדושה גבוהה בזמן כה קצר בבת אחת, אך בחודש מרחשוון מובא בשם

והנה אע"פ שבשנת ה"ג נכנס לכלל גדלות מ"מ אין זה גדלות אמיתי שהרי חוזר ונופל מן הדעת כי שבע יפול צדיק וקם (משלי כד טז), וחוזר אל הדעת ונקרא גדלות שני. והנה קודם הגדלות שני נקרא עיבור שני, בזמן שנופל מן הדעת הראשון מסתלק הדעת ממנו ונקרא אז בבחינת עיבור. והנה הירידה שנופל מן הדעת הוא ג"כ צורך עלייה, כי לא אפשר להשיג יותר בכורא ית' רק כפי טבע השגתו אשר היה מוטבע בתחילה, ולכן הוא נופל מן הדעת, ואז יאחו צדיק דרכו להעלות את עצמו אל דעת יותר טוב מן הראשון.

וענין זה מובא בספרים הק' על יציאת מצרים, שבשעה שהוציא הקב"ה כלל ישראל ממצרים היו בני ישראל משוקעים במ"ט שערי טומאה, והקב"ה הרימם לרום המעלות למ"ט שערי קדושה, וזה היה בחינת גדלות ראשון, אח"כ נפלו כלל ישראל מרום מעלתם והיה בחינת עיבור שני, ובמשך הארבעים ותשע ימים עד קבלת התורה עלו כלל ישראל בהדרגה למ"ט שערי קדושה, וימים אלו היו בבחינת גדלות שני.

ועפ"ז תירץ כ"ק אבי ז"ל העניין שחילקה התורה בין הימים

שהיה יכול להתחיל העבודה מתחילה, אך ע"י געגועים אלו נעשה כאילו נוצר עבודתנו מחדש והיו כאילו חזר על הראשונות, וזה הענין שקורים בראשית אחרי הימים הקדושים.

ורגיל אני לחזור על דברי הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע בכוונת כפל הלשון בפסוק ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ"ו). ומביא דברי רש"י אצל מלאכת המשכן על הפסוק (שמות ל"ג מג) ויברך אותם משה. אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם ויהי נועם ה' אלוקינו וגו'. וכתב לבאר דאחר שגמרו ישראל מלאכת המשכן בפועל, התבוננו בענוותנותם שהיו צריכים לעשות המשכן ביותר כוונות ויחודים ויותר קדושות עד אין שיעור, והיו להם געגועים גדולים על מלאכת המשכן, ועל ידי ההשתוקקות והגעגועים האלה נחשב להם כאילו עשו מתחילה את המשכן כראוי וכנכון.

ובשראה משה רבינו ע"ה זאת, ברכם בשתי ברכות אלו, 'ומעשה ידינו כוננה עלינו', על מלאכת המשכן שנעשתה בפועל ממש, 'ומעשה ידינו כוננהו' על הפעולה שנעשתה על ידי

הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע ועוד צדיקים שהוא מלשון "רחושי מרחשן שפוטתיה" (סנהדרין צ:), ואמירה בשפתיים הוא לאחרים, וכשמדברים לאחרים צריך לדבר בהדרגה מעט מעט, וכעת אחרי כל העבודה של חודש תשרי נמצאים מבחינה רוחנית על הר גבוה, והעבודה של חשוון היא ההליכה בהדרגה מעט מעט, ולא בעליה פתאומית כבחודש תשרי, משום שאז לא יהיה קיום על ההר ח"ו, וזהו שכתוב בתהלים (כ"ד ג) 'מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו' שלעליה בהר ה' בחודש תשרי צריך שיהיה קיום אח"כ במשך השנה, 'ויקום במקום קדשו' ע"י ההליכה בהדרגה בחודש מרחשון.

כבר אמרתי כמה פעמים הטעם שקורים פרשת בראשית רק אחר הגמר של הימים הקדושים של חודש תשרי, הלא לפי הנראה הזמן המתאים לקריאת פרשת בראשית היה צריך להיות בשבת הראשונה של השנה מיד אחרי ראש השנה. אלא יש לומר שהענין הוא שאחרי העבודה בימים קדושים אלו, חושב האדם בליבו שאולי לא יצא ידי חובתו בעבודה בימים אלו, ומתעצב אל ליבו שהלוואי

מהנבראים שמובא בפרשתן הוא עצבות, כמו שנאמר (בראשית ו ה-ו) וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום. וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו. ומפרש רש"י (שם) ויתעצב – האדם אל לבו של מקום, עלה במחשבתו של מקום להעציבו.

הרי אנו רואים שהבריאה של עצבות נתהווה ע"י רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום. לעומת זאת אנו היה לנו עכשיו את זמן שמחתנו, זמן שמחתנו הוא מיד אחרי יום כיפור, שכשיהודי הוא נקי מעבירות אז הוא זמן שמחתו, לעומת זאת כשיש בחינה של רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום זה הוא הגורם לעצבות, כי אין לך דבר שגורם עצבות יותר מעבירה.

כל העולם כולו משקיעים הון תועפות וימים ושנים הכול כדי למצוא מעט שמחה בחייהם הקודרים, רצים אחרי אנשים שונים שאומרים שיש ביכולתם לשמח האדם, או שמתעסקים בעניני שירה ונגינה והוללות וחושבים שע"כ יהיו שמחים.

ההשתוקקות והגעגועים שהיא היתה פעולה גדולה ומלאכה חדשה למשכן.

כמו כן אצל כל יהודי אחרי העבודה של חודש תשרי חודש שהוא איתן במצוות (ר"ה יא.), כשאנו מתבוננים ועושים חשבון הנפש באופן קיום מצוות אלו, נתמלא ליבנו בהשתוקקות והגעגועים שהיו צריכים לעשות מצוות אלו ביותר כוונות ויחודים וביותר קדושה, וכשאנו קורים פרשת בראשית על ידי ההשתוקקות והגעגועים נעשתה פעולה חדשה במצוות אלו כאילו נעשו מחדש ביתר שאת וביתר עוז.

ולפי דברי כ"ק אבי ז"ל עבודה זו היא עבודה בהדרגה, עבודה זו היא בבחינת מה שנאמר אצל הלוחות, שהראשונות על ידי שהיו בתשואות וקולות וקהלות, שלמה בהם עין רעה, אין לך יפה מן הצניעות (רש"י שמות לד א). גם עבודה זו שאנו עושים בחודש מרחשון הוא עבודה שעושים בהשקט, ויש לה מעלה על העבודה שנעשתה בחודש תשרי שהוא היתה בתשואות וקולות וקהלות.

פרשה זו מדבר על הבריאה ומובא בה הרבה נבראים, אחד

בלימוד התורה, שבדברי הגמרא רש"י תוס', שם תמצאו את השמחה והסיפוק האמיתי, ובטוח שא"א לבוא לידי שמחה ע"י שמועת ניגונים רבים או שיחות שונות, אלא כמה שירבה בלימוד התורה כך תרבה ותגדל אצלו השמחה האמיתית והשלמה.

יעזור השי"ת שעבודתנו בימים אלו יתקבלו בשמי מרומים לרחמים ולרצון שנוכה לשנה טובה ומבורכת ושנוכה לעבוד את ה' בשמחה וטוב לבב, עדי נוכה לביאת גוא"צ בב"א.

אך את המפתח למצוא את מידת השמחה אנו מוצאים בפרשתנו, העדר השמחה מגיע מהיצר הרע, ותורה ויראת שמים מביאים שמחה, שמי שעוסק בתורה אינו צריך לחפש כלים חיצוניים כדי להגיע למדת השמחה.

דברים אלו אמורים בפרט כעת שאברכי הכוללים ובחורי החמד מתחילים בס"ד את זמן החורף, עליכם לדעת שאם רוצים אתם לנצל הזמן כראוי ושיהיה לכם סיפוק ושמחה אמיתית, אין זה כי אם שתהיו שקועים

ניצוצי אודה מתוך מלזה מלכה

הוספה על התורה בליל שבת קודש

לא תוסף תת כחה לך נע ונד תהיה בארץ. ויאמר קין אל ה' גדול עוני מנשא. הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתיר והייתי נע ונד בארץ והיה כל מוצאי יהרגני. ויאמר לו ה' לכן כל הורג קין שבעתים יוקם וישם ה' לקין אות לבלתי הכות אותו כל מוצאו.

הנה קין שיקר להקב"ה, שהשי"ת שאל אותו אי הבל אחיד, וקין

בשבת בבוקר בשעת קריאת התורה, עלה בליבי מחשבה שיש להוסיף על מה שאמרנו בליל שבת, שהנה כתיב בפרשתך אחרי שהרג קין את אחיו הבל (בראשית ד ט-טו) ויאמר ה' אל קין אי הבל אחיד ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי. ויאמר מה עשית קול דמו אחיד צועקים אלי מן האדמה. ועתה ארוך אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את דמו אחיד מידך. כי תעבוד את האדמה

השיב לא ידעתי, ששיקר להקב"ה שאינו יודע היכן הוא הבל, והאמת ידע שהרגנו. והעונש של קין היה, 'כי תעבוד את האדמה לא תספ תת כחה לך'.

כל הקיום של העולם היה ע"י הכ"ח אותיות בפסוק בראשית, שנקשרים לאותיות של תורת אמת, ובשעה שקין שיקר להקב"ה פגם בענין זה, ולכן לא הוסיף הארץ לתת כוחה, המרמז על כ"ח האותיות בפסוק בראשית. ואחרי שקין טען להקב"ה שכל מוצאי יהרגני, אזי השי"ת שם לו 'אות', היינו שהחזיר לו כח האותיות כדאמרן.

הוצאות הגליון נדבת

ידידנו הר"ד **אהרן הכהן רפפורט** שליט"א

לדגל שמחת הולדת בנו למזל טוב

יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים

ולדוות רוב נחת ותענוג דקדושה

ממינו ומכל יוצ"ח בכריות גופא ונהודא מעליא אמן.